

16 Ekim 2026

Dünya Gıda Günü

Dünya Gıda Günü 2026 – Kavram Notu

1. GİRİŞ – DÜNYA GIDA GÜNÜ 2026

Her yıl, Dünya Gıda Günü (DGG) etkinlikleri, hükümetleri, belediyeleri, işletmeleri, sivil toplum kuruluşlarını, akademik dünyayı, araştırmacıları, medyayı ve kamuoyunu bir araya getirerek, açlığa yönelik farkındalığı artırmak gayesiyle gıdanın, insanların ve gezegenin geleceği için harekete geçilmesini desteklemeyi amaçlayan ortak küresel bir çabaya dönüşmektedir.

2026 Dünya Gıda Günü'nü (DGG) işaret eden küresel etkinlik, 16 Ekim'de FAO Genel Merkezi'nde Dünya Gıda Forumu (WFF) kapsamında gerçekleştirilecek ve **"Bugün yenilik yap, yarını besle"** teması altında dünya genelinde harekete geçme çağrısı yapan yüzlerce DGG etkinliğini ve eylemlerini bir araya getirecektir. Programda ana konuşmacıların ve FAO üst düzey yöneticilerinin yanı sıra Papa 14. Leo ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin özel mesajları yer alacak ve ardından Başarı Ödülü takdim edilecektir. 2026 Uluslararası Kadın Çiftçi Yılı kapsamında tören, tarım-gıda sistemlerinde kadınların temel rolünü vurgulayarak tarım alanında öne çıkan kadınları da onurlandıracaktır. Bu kadın kahramanların önemli bir bölümü, FAO tarafından 2026 yılında desteklenen ikinci uluslararası yıl olan Uluslararası Mera ve Göçebe Hayvancılık Yapanlar Yılı kapsamında göçebe hayvancılık ile uğraşanlar arasından seçilecektir.

15 Ekim'de düzenlenecek Genç Dünya Gıda Günü ise, FAO Gıda Kahramanları ve alanında öncü isimlerle gerçekleştirilecek canlı söyleşilerle gençlerin gıda, tarım ve yenilik konularında bilgi edinmelerini ve etkileşim kurmalarını sağlayacaktır.

2026 yılı "Bugün yenilik yap, yarını besle" teması, bilim, teknoloji ve yeniliğin daha verimli, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemleri oluşturmadaki önemini vurgulamaktadır. Aynı zamanda geleneksel bilgi dahil olmak üzere yaşamı dönüştüren yeniliklere erişimin, herkes için yeterli, çeşitli, güvenli ve besleyici gıdaya ulaşılmasını sağlarken gelecek nesiller adına doğal kaynakların korunmasında da kritik rol oynandığına dikkat çekmektedir.

ÇATIŞMALAR GIDA GÜVENSİZLİĞİNİN EN ÖNEMLİ SEBEPLERİNDEN BİRİSİDİR

Günümüzde gıda krizinin en büyük tetikleyicisi, dünya genelinde çatışmaların devam ettiği bölgelerdir. **İnsanların** felaket (IPC/CH Faz 5) **ya da kıtlık** düzeyinde olduğu durumda da temel itici faktör çatışmadır. 2018 yılından bu yana çatışmalardan etkilenen ülkelerde yüksek düzeyde ani gıda krizi yaşayan kişi sayısı neredeyse iki katına çıkarak yaklaşık 74 milyondan 2025 yılında 147 milyonu aşkın bir nüfusa yükselmiştir. Bununla birlikte kıtlık durumu Gazze ve Sudan'da eş zamanlı olarak doğrulanmıştır.

Çatışmaların sürdüğü yerlerde tarım-gıda sistemlerinin toparlanması güçleşmektedir. Tarımsal üretim kapasitesi zayıflamakta, piyasalar parçalanmakta ve her geçen sezon haneleri katlanmak zorunda oldukları daha sınırlı kaynakla karşı karşıya bırakılmaktadır. 2026 başlarında Orta Doğu'da yaşanan ve Hürmüz Boğazı'ndaki deniz trafiğini aksatan çatışma, enerji, gübre ve tarım-gıda sistemlerinin ne kadar güçlü bir şekilde birbirine bağlı olduğunu ve bu sistemlerde yaşanan şokların ise nasıl zincirleme etkiler yaratabildiğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Bu birbirlerini tetikleyen şoklarla etkili biçimde mücadele edebilmek daha güçlü koordinasyonunun, yatırımların ve yenilikçi çözümlerin hayata geçirilmesini gerektirmektedir. Şok Kaynaklı Gıda Krizlerine Yönelik Finansman Mekanizması (FSFC) ve Tarımsal Piyasa Bilgi Sistemi (AMIS) gibi erken uyarı ve piyasa şeffaflığına yönelik geliştirilmiş veri sistemleri ve politika araçları, ülkelerin şokları öngörmesine ve koordinasyonu güçlendirmesine imkân tanımaktadır. Bunun yanında, kaynakların daha verimli kullanılmasına yönelik yatırımlar ile çiftçilerin ve kırsal toplulukların desteklenmesi, daha dayanıklı tarım-gıda sistemlerinin oluşturulmasına önemli katkı sağlayabilir.

2. TEMEL ANLATI – "Bugün yenilik yap, yarını besle"

Açlığa son vermek ulaşılabilir bir hedeftir. Dünya, herkesin beslenmesi için yeterli gıdayı zaten üretmektedir; ancak buna rağmen 673 milyon insan hâlâ açlıkla karşı karşıya, 2,6 milyar insan ise sağlıklı beslenmenin maliyetini karşılayamamaktadır. Çatışmalar, ekonomik istikrarsızlık ve iklim şokları tarım-gıda sistemleri üzerinde baskı oluştururken, temel soru dünyanın her yerindeki insanların güvenilir, uygun fiyatlı ve besleyici gıdaya nasıl erişebileceğidir. Gerçek dönüşüm, gıdanın nasıl üretildiğini, depolandığını, taşındığını ve pazara sunulduğunu değiştirmektir. Bu dönüşüm, bilim ve teknolojiye ileri adımları; bitkisel üretim yapan çiftçiler, balıkçılar, çobanlar ve ormancılardan—kadınlar, gençler ve yerliler dâhil—bilgi, deneyim ve yaratıcılığıyla buluştururken,

16 Ekim 2026

Dünya Gıda Günü

yatırımcıları, politika yapıcıları ve girişimcileri de sürece dahil etmektedir. Çünkü tarım-gıda sistemlerinin dönüşümü ancak ortak bir çabayla mümkün olabilir.

Tarım-gıda sistemlerinde yenilik k farklı biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Dijital danışmanlık hizmetleri, veri ve bilgi sistemleri, geliştirilmiş tohum çeşitleri ve biyoteknolojilerin yanı sıra Uygulamalı Çiftçi Okulları, kooperatif modelleri, geleneksel toprak ve su yönetimi uygulamaları ile üretim, piyasa, finans ve dağıtım alanlarında geliştirilen yeni yaklaşımları da kapsamaktadır. Yenilik aynı zamanda krizler ortaya çıkmadan önce riskleri azaltmayı da ifade edebilir. Önleyici ve sektörler arası yaklaşımlar, dayanıklılığı güçlendirirken, şoklar yaşandığında ortaya çıkabilecek çok daha yüksek maliyetlerin önlenmesine katkı sağlayabilir.

Ancak yenilikler, gerçek etkisini en çok ihtiyaç duyan insanlara ulaştığında gösterebilir. Güçlü kanıtlara dayanan etkinliği doğrulanmış birçok teknoloji ile yenilik; hâlâ erişilebilir veya karşılanabilir değildir, yerel ihtiyaçlara ve koşullara yeterince uyarlanamamıştır ve gıda güvencesi üzerindeki etkisini ölçeklendirmek için gerekli finansal ve iş modellerinden yoksundur. Milyonlarca küçük ölçekli gıda üreticisi; özellikle kadınlar ve gençler için finansmana, girdilere, bilgiye ve pazarlara erişim hâlâ sınırlıdır. Bu nedenle çözümler ve teknolojiler, uygun maliyetli, uygulanabilir ve yerel koşullara uyumlu olmalıdır. Kapsayıcı yenilik ise verimliliği artırabilir, geçim kaynaklarını güçlendirebilir ve tarım-gıda sistemlerini daha adil ve kapsayıcı hale getirebilir.

Yeniliği etkiye dönüştürmek, ortaklık ve yatırım gerektirir. Hükümetler, araştırmaya yatırım yaparak, kırsal altyapıyı güçlendirerek ve yeniliğe erişimi sorumlu bir şekilde yaygınlaştıran politikalar geliştirerek bu dönüşüm için gerekli ortamı oluşturmada merkezi bir rol oynamaktadır. Özel sektör ise yatırımları harekete geçirerek, tedarik zincirlerini güçlendirerek ve hizmetlere erişimi sınırlı kesimlere ulaşan yenilikçi ve yaygınlaştırılabilir iş modelleri ile yeni istihdam olanakları geliştirerek bu sürece katkı sağlamaktadır. Akademik dünya ve araştırma kurumları, sivil toplum kuruluşları, üretici örgütleri, Birleşmiş Milletler sistemi ve diğer kalkınma aktörleri arasındaki iş birlikleri ise, geliştirilen çözümlerin araştırmadan uygulamaya aktarılmasında kritik öneme sahiptir.

Bu dönüşümün sorumluluğu yalnızca kurumlara değil, toplumun tüm kesimlerine aittir. Günlük tercihlerimiz de bu sürecin önemli bir parçasıdır. Besleyici ve sayıca çeşitli gıdaları tercih ederek ve gıda israfını azaltarak daha sürdürülebilir bir tarım-gıda sisteminin şekillenmesine katkıda bulunabiliriz. Aynı zamanda toprağın, suyun ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını destekleyebilir ve bu konularda daha bilinçli olabiliriz. Gıdanın nasıl üretildiği ve dağıtıldığı konusunda artan farkındalık ise bireylerin, hanelerin, toplumların ve ülkelerin daha bilinçli kararlar almasını desteklemektedir. Yeniliği desteklemek için birlikte göstereceğimiz çabalar, daha istikrarlı, kapsayıcı

16 Ekim 2026

Dünya Gıda Günü

ve dayanıklı tarım-gıda sistemlerinin oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Böylece hem bugünün insanlarını besleyen hem de gelecek nesillerin yaşamı için hayati önem taşıyan doğal kaynakları koruyan sistemler inşa edilebilir.

YENİLİĞİ VE BİLGİYİ BİRLEŞTİRMEK

Bilgi yakıt ise, yenilik motordur; gıda güvencesinde ilerleme sağlamak için her ikisine de ihtiyaç vardır. Tarım-gıda alanındaki yenilikler; verimliliği artırabilir, beslenmeyi ve gıda güvenliğini iyileştirebilir, gıda kaybı ve israfını azaltabilir, geçim kaynaklarını güçlendirebilir ve tarım-gıda sisteminin dayanıklılığını ve sürdürülebilirliğini artırabilir. Genetik ve biyoteknoloji, yapay zekâ, uzaktan algılama ve sensör teknolojileri, robotik ve mekanizasyon, veri analitiği ve dijital platformlar ile veri toplama, izleme ve erken uyarıya yönelik akıllı tarım araçları ve tarım-gıda platformlarında yaşanan hızlı teknolojik gelişmeler, gıda güvencesinin sağlanması açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

Teknolojideki yenilikler tarım-gıda sisteminin dönüşümü için güçlü araçlar sunmakla birlikte, tek başına gıda krizine yönelik mucizevi bir çözüm değildir. Teknolojilerin benimsenmesini, yönetimini ve adil biçimde erişilebilir hale gelmesini sağlamak için; kanıta dayalı, güç ilişkilerini, teşvik mekanizmalarını ve yerel koşulları dikkate alan sosyal, kurumsal, politik, finansal ve yerel düzeydeki yenilikler de büyük önem taşımaktadır. FAO, gıda güvencesinin dört temel unsurunu (bulunabilirlik, erişim, kullanım ve süreklilik) güçlendirebilecek her türlü yeniliği desteklemektedir.

Gıda güvenliği üzerinde etki yaratma potansiyeli; bağlama özgü etkililik kanıtlarına, hakkaniyet üzerindeki yansımalarına ve zaman içinde doğurabileceği istenmeyen sonuç risklerine bağlıdır. Birbirini tamamlayan bu yenilikler; kurumları güçlendirebilir, teşvik mekanizmalarını iyileştirebilir, kapsayıcı ve sürdürülebilir etkiyi birlikte destekleyen, çok paydaşlı ve elverişli ortamların oluşturulmasına katkı sağlayabilir. Gıda güvencesi sonuçlarına yönelik yeniliklerin teşvik edilmesi; FAO'nun Bilim ve Yenilik Stratejisi (2022) kapsamında belirlenen rehber ilkelerle tamamen uyumludur. Bu ilkeler; hak temelli ve insan odaklı, kadın ve erkek eşitliğini gözetken, kanıta dayalı, ihtiyaç odaklı, sürdürülebilirlikle uyumlu, riskleri dikkate alan ve etik ilkelere dayalı yaklaşımları esas almaktadır.

Yenilik ekosistemi hem olgunlaşmış hem de gelişmekte olan yenilikleri kapsasa da, dünya genelinde milyonlarca çiftçi ve gıda tüketicisi için tarım-gıda alanındaki yeniliklere erişimde önemli boşluklar bulunmaktadır. Bu durum; verimlilik, sağlık ve beslenme, sürdürülebilirlik ve yoksulluğun azaltılması alanlarında kaydedilecek ilerlemeyi sınırlandırmaktadır. Bütüncül olmayan politikalar,

16 Ekim 2026

Dünya Gıda Günü

sınırlı yenilik kapasitesi, araştırma ve geliştirmeye (Ar-Ge) yetersiz yatırım yapılması ile zayıf dağıtım mekanizmaları, tarım-gıda alanındaki yeniliklerin geliştirilmesini, benimsenmesini ve ölçeklendirilmesini kısıtlamaya devam etmektedir. Gıda güvencesi için yeniliğin teşvik edilmesi; disiplinler arası, hedef odaklı, gıda güvencesi ihtiyaçlarıyla uyumlu ve çok paydaşlı stratejik bir koordinasyon yaklaşımını gerektirmektedir.

Etki mekanizmalarımız; FAO 2022-2031 Stratejik Çerçevesi, FAO Bilim ve Yenilik Stratejisi, FAO İklim Değişikliği Stratejisi ve FAO Özel Sektör Katılım Stratejisi'ne dayanmaktadır.

Bilim ve Yenilik Forumu 2026 (BYF 2026), herkes için gıda güvencesini sağlamak amacıyla yeniliklerin nasıl hızlandırılabilirine odaklanmak üzere dünyanın önde gelen uzmanlarını, uygulayıcılarını ve yenilik aktörlerini bir araya getirecektir. BYF 2026; yenilik sistemleri, bilim-politika arayüzü, bilim iletişimi, genç ve kadın yenilikçiler, girişimcilik, yatırım, yapay zekâ ve dijital araçlar, veri yönetimi, kadın-erkek eşitliği için kapsayıcılık, bitki besleme, iklim değişikliği ve su verimliliği gibi birçok konuda oturumlar içerecektir. **FAO'nun bilim, teknoloji ve yenilik alanındaki faaliyetleri hakkında güncel bilgilere buradan ulaşabilirsiniz.**

3. VERİLER

[Kaynaklar için buraya tıklayın](#)

- 2024 yılında yaklaşık **673 milyon insan açlıkla karşı karşıya** kalırken, **2,6 milyar kişi**—neredeyse her üç kişiden biri—sağlıklı beslenmenin maliyetini karşılayamamaktadır.
- Küresel ölçekte üretilen gıdanın yaklaşık **yüzde 13'ü hasat sonrası (perakende öncesi aşamada) zayi olmakta**, buna ek olarak **yüzde 19'u perakende ve tüketici düzeyinde israf edilmektedir**.
- Kadın çiftçilerin; beceri, finans, teknoloji ve yenilik dahil olmak üzere kaynaklara daha fazla erişime ihtiyacı vardır. Aynı büyüklükteki arazileri işletmelerine rağmen, **erkeklerle kadınlar arasındaki verimlilik farkı yüzde 24 düzeyindedir**.
- Dünya nüfusunun yaklaşık **yüzde 6'sını oluşturan Yerli Halklar**, nesiller boyunca geliştirdikleri gıda ve bilgi sistemleri sayesinde **dünyanın kalan biyolojik çeşitliliğinin en etkili koruyucuları arasında yer almaktadır**.
- Tarım-gıda sistemine dahil olan yaklaşık **1,3 milyar genç (15–24 yaş)**, gıda değer zincirlerinin her aşamasında **yenilik, istihdam ve dönüşüm açısından kritik bir güç oluşturmaktadır**.
- **Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)**, kırsal kalkınma yatırımları arasında en yüksek getiriyi sağlayan alanlardan biridir. Buna karşın, tarım-gıda Ar-Ge'sine yönelik küresel yatırımın yıllık büyüme hızı, 1980–2015 dönemindeki yüzde 2,7 seviyesinden 2015–2021 döneminde yüzde 1,9'a gerilemiştir.
- Tarım-gıda sistemleri, küresel tatlı su kaynaklarından çekilen suyun yaklaşık yüzde 70'ini kullanmaktadır. İnsan etkisinden kaynaklı faaliyetler sonucunda tahribata uğramış arazilerin **yüzde 60'ından fazlası tarım alanlarında** bulunmaktadır. Entegre arazi, toprak ve su

yönetimine yönelik yenilikçi yaklaşımlar, gıda güvencesinin korunması ve dayanıklı tarım-gıda sistemlerinin geliştirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

- Tarım-gıda sektörü, küresel sera gazı emisyonlarının yaklaşık **üçte birinden** sorumludur. Biyoteknolojiler ve akıllı tarım uygulamaları gibi iklim dostu teknolojiler hem verimliliği hem de dayanıklılığı artırırken emisyonların azaltılmasına katkı sağlayabilir.

MAVİ DÖNÜŞÜM

2020 yılından bu yana FAO'nun Mavi Dönüşüm (Blue Transformation) girişimi, ülkelerin su ürünleri üretimi, yönetimi, işlenmesi ve pazarlanmasını iyileştirmek amacıyla teknoloji ve yenilikten yararlanmalarını desteklemektedir. Su ürünleri yetiştiriciliğinde, projeler biyogüvenlik ve hayvan sağlığının güçlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Sri Lanka ve Peru'da yürütülen Su Ürünleri Yetiştiriciliği Biyogüvenliğinde Akıllı Tarım

Uygulamaları Projesi, dijital araçları ve otomasyonu daha güçlü günlük biyogüvenlik uygulamalarıyla bir araya getirerek, karides üreticilerinin çiftliklerini hastalıklardan, çevresel stresten ve ani şoklardan korumalarına yardımcı oluyor. Benzer şekilde, Arnavutluk ve Tunus'ta uygulanan AQUABIOSAFE-MED projesi, erken uyarı sistemleri ve hastalık tespit yöntemlerini kullanarak su ürünleri sağlığı ile gıda güvenliğini iyileştirmekte; böylece yetkili kurumların ve yetiştiricilerin salgınlara daha hızlı müdahale edebilmesini sağlamaktadır.

Yenilikçi çözümler, avcılık ve yetiştiricilik sonrası süreçlerin ve pazarlama sistemlerinin iyileştirilmesinde de önemli rol oynamaktadır. **Zambiya, Zimbabve ve Nijerya** genelinde yürütülen **FISH4ACP** projesi kapsamında güneş enerjisiyle çalışan soğuk hava depolarına, yenilikçi işleme teknolojilerine ve altyapıya yönelik yatırımlar desteklenmektedir. Bu çözümler, ürün kalitesini artırırken, özellikle küçük ölçekli üreticiler ve kadınların öncülük ettiği işletmeler için daha iyi pazarlama olanakları oluşturmaktadır.

Mavi Dönüşüm girişimi, balıkçılık sektörü genelinde yenilikçi uygulamaları da desteklemektedir. Common Oceans programı kapsamında, orkinos avcılığında plastik bazlı ekipmanların yerine biyolojik olarak parçalanabilen jel bazlı **balık cezbedicileri** kullanılmaya başlanmıştır. Bu uygulama, deniz kirliliğini azaltırken hedef dışı türler üzerindeki olumsuz etkilerin de önüne geçmektedir. Aynı zamanda **Sri Lanka** ve **Grenada**'da yürütülen girişimler, küçük ölçekli balıkçıları desteklemek amacıyla iklim değişikliğine dayanıklı ve yakıt tasarrufu sağlayan balıkçı tekneleri geliştirmektedir. Bunun yanı sıra, **EAF-Nansen Programı** gibi uzun yıllardır devam eden ortaklıklar, ülkelerin deniz ekosistemlerini daha iyi anlamaları ve Afrika ile Bengal Körfezi genelinde gıda güvencesini destekleyecek balıkçılık yönetimini güçlendirmeleri için ihtiyaç duydukları verilerin üretilmesine katkı sağlamaktadır.

16 Ekim 2026

Dünya Gıda Günü

4. FAO'NUN ÇALIŞMA ALANLARI

- **BİLİM, TEKNOLOJİ VE YENİLİK** <https://www.fao.org/science-technology-and-innovation/en>
- **BESLENME** <https://www.fao.org/nutrition/en/>
- **BİYOÇEŞİTLİLİK** <https://www.fao.org/biodiversity/en>
- **BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ** <https://www.fao.org/fishery>
- **ACİL DURUMLARDA FAO** <https://www.fao.org/emergencies/en/>
- **ARAZİ, TOPRAK VE SU** www.fao.org/land-water/home/en/
- **HAYVANSAL ÜRETİM VE SAĞLIK** <https://www.fao.org/agriculture/animal-production-and-health/en>
- **ORMANCILIK** <https://www.fao.org/forestry/en>
- **BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ KORUMA** <https://www.fao.org/plant-production-protection/en>
- **FAO ORTAKLIKLARI** <https://www.fao.org/partnerships/en/>
- **FAO ÖZEL SEKTÖRLER İŞ BİRLİĞİ STRATEJİSİ 2026-2030** <https://doi.org/10.4060/cd8726en>
- **KAYNAK ORTAKLARI (Kaynak Seferberliği)** <https://www.fao.org/partnerships/resource-partners/en/>
- **FAO EL-ELE GİRİŞİMİ** <https://www.fao.org/hand-in-hand/en>
- **GÜNEY-GÜNEY VE ÜÇLÜ İŞ BİRLİĞİ** <https://www.fao.org/sstc-gateway/>
- **FAO YATIRIM MERKEZİ** <https://www.fao.org/investment-centre/en>
- **FAO VE AB ORTAKLIĞI** <https://www.fao.org/europeanunion/en/>
- **TEK SAĞLIK** <https://www.fao.org/one-health/en/>
- **TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ** <https://www.fao.org/gender/en/>
- **YERLİ HALKLAR** <https://www.fao.org/indigenous-peoples/en/>
- **FAO STRATEJİK ÇERÇEVESİ VE “DÖRT DAHA İYİ” YAKLAŞIMI** <https://www.fao.org/strategic-framework/en>
- **GENÇLERİN KATILIMI VE GÜÇLENDİRİLMELERİ (WFF KÜRESEL GENÇLİK GİRİŞİMİ)** <https://youth.world-food-forum.org/>
- **GIDA KODEKSİ** <https://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/home/en/>
- **FAO ÖĞRENİM AKADEMİSİ** <https://elearning.fao.org/>
- **FAO SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI:** <https://www.fao.org/sustainable-development-goals-helpdesk/en>

YERELDEKİ YAŞAMIN DEĞİŞİMİ

Yenilik, toplulukların yaşamını dönüştürmektedir. **Kolombiya'nın** Amazon bölgesinde, Hükümet ile iş birliğinde yürütülen girişim, **La Libertad'daki Yagua topluluğunu**; temiz enerji, suya erişim ve sürdürülebilir arazi kullanımını bir araya getiren entegre bir modelle desteklemektedir. Bu yaklaşım, farklı sektörlerde geliştirilen çözümleri bütüncül bir anlayışla bir araya getirmektedir. Yenilenebilir enerji üretimi amacıyla kurulan odun enerjisi bahçeleri,

Proje sahasındaki yerli halklara özgü geleneksel tarım-ormancılık ve gıda üretim sistemi olan *chagra* uygulamalarıyla birlikte 8.800 ağacın dikilmesini sağlamış; böylece yeniden ormanlaştırma ile gıda üretimi arasında güçlü bir bağ kurulmuştur. Termoelektrik cihazlarla donatılmış çevre dostu ve yüksek verimli sobalar, ısıyı elektriğe dönüştürerek elektrik şebekesine bağlı olmayan hanelere aydınlatma ve enerji sağlamaktadır. Güvenli suya erişim ise günde 6.000 litreye kadar su sağlayabilen yağmur suyu toplama ve arıtma sistemi sayesinde iyileşmiştir. Bu yenilikler bir araya gelerek toplum sağlığını iyileştirmekte, ekosistemlerin yeniden canlanmasını desteklemekte ve geçim kaynaklarını güçlendirmektedir.

Yerel uygulamaların veri ve teknolojiyle bütünleştirilmesi, Batı ve Orta Afrika yürütülen **Göçebe Hayvancılık Bilgi Merkezi** (Pastoralist Knowledge Hub) girişiminin de temelini oluşturmaktadır. Bu girişim, geleneksel hayvancılık uygulamalarını veri ve erken uyarı sistemleriyle birleştirerek kurak alanlarda dayanıklılığı güçlendirmektedir. Bir diğer örnek ise, hükümetleri, özel sektörü ve araştırmacıları hayvancılık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmeye yönelik bilim temelli yöntemler ve veri toplamak amacıyla bir araya getiren FAO'nun **Hayvansal Üretim Çevresel Değerlendirme ve Performans (LEAP) Ortaklığı** (Livestock Environmental Assessment and Performance (LEAP) Partnership) girişimidir. FAO'nun **Dijital Hizmetler Portföyü** de hayvancılık yapan üreticilere yönelik pratik e-yayım uygulamalarını içermekte; hayvan sağlığı ve yetiştiriciliğine ilişkin kişiye özel bilgiler sunan mobil araçlar sayesinde üreticilerin daha bilinçli kararlar almasına yardımcı olmaktadır.

5. KAMPANYA ÇERÇEVESİ

Dünya Gıda Günü, FAO ve ortakları için yalnızca amiral gemisi niteliğinde bir etkinlik değil; aynı zamanda FAO'nun merkez ve ülke ofislerinde yürütülen iletişim çalışmalarını ortak bir çatı altında buluşturan, görünürlüğünü güçlendiren ve her yıl küresel ölçekte yürütülen en önemli iletişim kampanyalarından biridir. Kampanya; FAO'nun ortaklarını, destekçilerini, platformlarını, iletişim kanallarını ve farklı paydaşlarını harekete geçirerek açlığın ve gıda krizinin ortadan kaldırılmasına yönelik ortak küresel hedefe ulaşma çabalarını hızlandırmayı amaçlamaktadır.

GELENEK, NESİLLER BOYUNCA KANITLANMIŞ DEĞİŞİMDİR

Küresel Öneme Sahip Tarımsal Miras Sistemleri (GIAHS), gelenek ile yeniliğin tarım-gıda sistemlerini, peyzajları ve kültürel mirası sürdürülebilir biçimde yaşatmak için nasıl birlikte var olabileceğini göstermektedir. Bu alanlar, toplulukların doğal kaynakları nesiller boyunca aktarılan bilgi birikimiyle yönetirken aynı zamanda yeni zorluklara uyum sağlayabildiğinin yaşayan örnekleridir.

Fas'ın Ait Souab-Ait Mansour bölgesinde Argan ağacı, geçim kaynaklarını, biyolojik çeşitliliği ve kültürel kimliği destekleyen benzersiz bir Entegre tarım-orman-hayvancılık sistemlerinin merkezinde yer almaktadır. Günümüzde bu miras, sulama ve su tutma tekniklerinin geliştirilmesi gibi yenilikçi uygulamalar ile güçlendirilmekte; bu sayede toplulukların iklim değişikliğine uyum sağlamasına yardımcı olunurken geleneklerin korunması da sağlanmaktadır. **Küresel Öneme Sahip Tarımsal Miras Sistemleri (GIAHS)**, yeniliğin yalnızca yeni teknolojilerle sınırlı olmadığını; aynı zamanda daha dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemleri oluşturmak için geleneksel bilginin değerinin tanınması ve üzerine inşa edilmesi gerektiğini göstermektedir.

FAO'nun **Güney-Güney ve Üçlü İş birliği** yaklaşımı aracılığıyla, Küresel Öneme Sahip Tarımsal Miras Sistemlerine sahip ülkeler de bölgeler arası bilgi ve yenilik alışverişinde bulunarak, geleneksel uygulamaları modern uyum yaklaşımlarıyla birleştiren çözümlerin ölçeklendirilmesini sağlamaktadır. Örneğin, **FAO-Çin Güney-Güney İş birliği Programı** kapsamında, 20'den fazla ülkeden GIAHS toplulukları; su yönetimi, biyolojik çeşitliliğin korunması ve iklim direnci konularında pratik deneyimlerini paylaşmak üzere bir araya gelmiştir. Bu süreç, mirasa dayalı yeniliklerin sınırları aşarak yayıldığını, ancak her zaman yerel bağlamlara köklü şekilde bağlı kaldığını göstermektedir.

6. İLGİLİ FAO HİKAYELERİ

BM Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarından SKA9 (Hikayeler)

FAO Bilim, Teknoloji ve Yenilik Hikayeleri

DAHA AZ İLE DAHA FAZLA ÜRETMEK

Yeni teknolojiler, gıda ve tarım alanında dönüşümü hızlandırarak çiftçilerin daha az kaynakla daha fazla üretim yapmasına ve aynı zamanda gezegenin korunmasına yardımcı olmaktadır. **FAO– Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)** ortaklığında yürütülen çalışmalar, bilim ve yenilikten

yararlanarak tarım-gıda sistemlerini güçlendirmeyi ve iklim değişikliğine karşı dayanıklılığı artırmayı amaçlamaktadır. Uzaydan toprağa uzanan yenilikçi çözümler ise bu dönüşümü desteklemektedir. Nükleer teknikler, laboratuvar ortamında iklim değişikliğine, zararlılara ve hastalıklara karşı daha dayanıklı bitki çeşitlerinin geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Benzer şekilde, Kozmik Işın Nötron Sensörü gibi teknolojiler, çiftçilerin toprak nemini hassas biçimde ölçerek su kullanımını optimize etmelerine yardımcı olmaktadır. SEPAL ve **WaPOR** gibi gelişmiş dijital platformlar ise arazi, orman ve su kaynaklarına ilişkin gerçek zamanlı veriler sunarak daha bilinçli kararların alınmasını ve doğal kaynakların daha sürdürülebilir yönetilmesini desteklemektedir. Tüm bu yenilikler, ileri düzey bilimin daha verimli, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerinin oluşturulmasındaki kritik rolünü açıkça ortaya koymaktadır.